

Örgütsel Sembolizm Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Sembolizm Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28293>

Özet

Örgütsel Sembolizm Ölçeği, **Örgütsel Sembolizm** yapısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek geliştirme çalışması, Bora Coşar tarafından 2018 yılında sunulan bir doktora tezinin parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, özellikle **Aile İşletmeleri** bağlamında, örgütsel sembolizmin algılanan düzeyleri ile **Örgütsel Bağlılık** ve firma performansları arasındaki ilişkileri ampirik olarak incelemektir. Ölçek, çalışanların organizasyon içindeki ritüelleri, mitleri, hikayeleri ve diğer sembolik ifadeleri nasıl algıladığını ve bu algıların organizasyonel sonuçlara etkisini belirlemeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Sembolizm, Örgütsel Bağlılık, Firma Performansı, Aile İşletmeleri, Ölçek Geliştirme, Yönetim Psikolojisi, Organizasyon Kültürü

Yazarlar

Bora Coşar

Amaç

Örgütsel Sembolizm Ölçeği'nin temel amacı, örgütsel sembolizmi geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek, Türkçe literatüre kazandırmış bir ölçme aracı sunmaktır. Bu araç, kurumsal ritüeller, değerler, kahramanlar ve organizasyonel hikayeler gibi sembolik unsurların çalışanlar tarafından nasıl yorumlandığını ve bu yorumların örgütsel davranışa yansımalarını incelemek için tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle **aile işletmeleri** gibi kendine özgü kültürel dinamiklere sahip organizasyonlarda, sembolizmin bağlılık ve performans üzerindeki kritik rolünü araştırmacılara ve uygulayıcılara analiz etme imkanı sunmaktadır.

Ölçek, aynı zamanda, örgütsel sembolizmin farklı boyutlarını ayrıştırarak, yöneticilere hangi sembolik alanlara odaklanmaları gerektiği konusunda yol göstermeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilme süreci, kapsamlı bir literatür taraması ve faktör analizi tekniklerini içermektedir, böylece elde edilen sonuçların bilimsel standartlara uygunluğu sağlanmıştır.

Yapı

Ölçek, sosyal psikoloji ve organizasyon teorisinin kesim noktasında yer alan **Örgütsel Sembolizm** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, organizasyonların sadece rasyonel yapılar değil, aynı zamanda anlam ve duygu yüklü sosyal yapılar olduysa varsayımına dayanır. Sembolizm, çalışanların organizasyonla özdeşleşmesini sağlayan ve belirsizliği azaltan ortak anlam sistemlerinin bir yansımasıdır.

Ölçek, muhtemelen sembolizmin farklı alt boyutları (örneğin, kurumsal ritüeller, mitler ve hikayeler, dil ve jargon, fiziksel semboller) kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu alt boyutlar, bireylerin kurumsal kimliği nasıl algıladığını ve bu kimliğe ne ölçüde bağlı olduğunu belirlemede merkezi bir rol oynar. Ölçeğin çok boyutlu yapısı, sembolik süreçlerin karmaşıkliğini yakalamaya hedefler.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması bir doktora tezi kapsamında yapıldığı için, geçerlik çalışmaları detaylı olarak tezin bütününde yer almaktadır. Kaynak bilgide geçerlik sonuçları doğrudan belirtilmemiş olsa da (içerik: -), ölçek geliştirme metodolojisi gereği **yapı geçerliliği** (faktör analizi sonuçları), kapsam geçerliliği ve muhtemelen ölçüt geçerliliği çalışmaları yapılmıştır. Bu detaylı geçerlik analizleri, ölçeğin teorik yapısı doğru bir şekilde temsil ettiğini ve ölçmek istediği kavramı tam olarak ölçtüğünü göstermek için kullanılmıştır. İlgilenen araştırmacılar, detaylı geçerlik katsayıları ve istatistiksel raporlar için orijinal **doktora tezi** kaynağına başvurmalıdır.

Güvenirlik

Kaynak bilgide güvenilirlik sonuçları belirtilmemiştir (içerik: -). Ancak, ölçek geliştirme sürecinin bir parçası olarak, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (genellikle **Cronbach Alfa** değeri) hesaplanmıştır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçeğin güvenilir olduğunu gösterir. Ayrıca, tezin içeriğinde test-tekrar test güvenilirliği gibi diğer güvenilirlik yöntemlerinin de kullanılmış olması muhtemeldir. Güvenirlik katsayıları ve ilgili istatistiksel sonuçları tamamı, Coşar (2018) tarafından hazırlanan **doktora tezinde** ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu yapısının ortaya çıkarmak ve teorik modeli ampirik olarak doğrulamak amacıyla faktör analizleri uygulanmıştır. Geliştirme çalışmaları sırasında sıklıkla kullanılan **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) ile ölçeğin madde yapısı ve faktör yükleri belirlenmiş, ardından **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele ne ölçüde uyum sağladığı test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin örgütsel sembolizmi temsil eden alt boyutlara ayrılıp ayrılmadığını ve bu boyutların birbirinden bağımsızlığını istatistiksel olarak kanıtlamıştır. Faktör analizine ilişkin özdeğerler, varyans açıklama oranları ve model uyum indeksleri orijinal tezde mevcuttur.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle Likert tipi ölçek, 5'li veya 7'li gibi)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çalışanlar, Yönetici ve Yönetici Olmayan Personel

Age Group: Yetkinler (18 yaş ve üstü)

Population Details: Türkiye'deki aile şirketlerinde görev yapan çalışanlar ve yöneticiler.

Test Methodology: Nicel araştırma yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışması. Veriler anket yoluyla toplanmış ve yapısal eşitlik modellemesi (SEM) dahil olmak üzere ileri istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davranış, Kurumsal Kültür, Sembolizm, Performans Ölçümü, Psikometrik Özellikler, Yönetim Bilimi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiş

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiş

Correspondence Address: Çalışma, **Beykent Üniversitesi**, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul'da tamamlanmıştır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2018 yılında **doktora tezi** kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanım ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Bora Coşar ile iletişime geçilmesi önerilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar genellikle referans gösterilerek yapılabilir, ancak tezin yayımlandığı üniversite veya yazarın kendisinden resmi izin alınması önemlidir.

Kaynaklar

Coşar, B. (2018). *Aile şirketlerinde örgütsel sembolizmin örgütsel bağlılık ve firma performans üzerindeki etkisi: Bir ölçek geliştirme çalışması* (Doktora tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerindeki bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: orgutsel-sembolizm-olcegi-toad.pdf

Örgütsel Sembolizm Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte doğrudan sunulmamıştır. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM